

СТАНОВИЩЕ

ОТ ПРОФ. Д-Р НИКОЛАЙ МЛАДЕНОВ

ОТНОСНО ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД

ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА

И НАУЧНА СТЕПЕН ДОКТОР

НА ДОКТОРАНТ В РЕДОВНА ФОРМА

НА ОБУЧЕНИЕ ЖАКЛИНА ЖЕКОВА

С ТЕМА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД:

ВИЗУАЛНАТА ОБВЪРЗАНОСТ МЕЖДУ КЛАСИЧЕСКИ

И ЕКСПЕРИМЕНТАЛНИ ИЗОБРАЗИТЕЛНИ ТЕХНИКИ

В ЕВРОПЕЙСКАТА КАЛИГРАФИЯ

ОТ КРАЯ НА ХХ И НАЧАЛОТО НА ХХІ ВЕК.

НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ ПРОФ. Д-Р КРИСТИНА БОРИСОВА

В началото искам да отбележа, че дисертационният труд на Жаклина Жекова е първото теоретично изследване в областта, от автор завършил магистърската програма „Калиграфия“ на специалност „Плакат и визуална комуникация“ в НХА. Жаклина е един от първите трима дипломирали се калиграфи в стартиралата през 2014 година програма. Дълго време назряваше необходимостта от такова специализирано образование, тъй като в световен мащаб изкуството на калиграфията отдавна е заело своето значимо място. Задачата на програмата е да подготвя художници, както в областта на артистичната авторска калиграфия, така и в практическата

приложна. Проблемите, които стоят пред българската калиграфия са разнообразни и интересни – обусловени най-вече от кирилицата.

Преди този теоретичен труд, Жаклина Жекова беше посветила магистърската си дипломна работа на чакрите и графичното им представяне в развитие. Разгледала бе и връзката в аналитичен и симбиотичен план между санскрит и глаголица, както и въобще между двете култури. Трябва да се отбележи и бакалавърската ѝ подготовка в специалност „Рекламен дизайн“, където изучаването на шрифт също е важно и силно застъпено.

Дисертационният труд разглежда визуални обвързаности и отново е изграден като съпоставка, но между класическите и експериментални техники във връзка с развитието на европейската калиграфия.

Съвсем естествено първоначално са разгледани историческите факти и възникване на различните видове писмени системи. Направен е преглед на развитието, по-конкретно на европейската калиграфия. Както на западноевропейската, така и на източноевропейската калиграфия и проблемите на българската и руската форма на кирилицата. Тези проблеми са все по-актуални и днес. Някои от тях търсят решението си от десетилетия, но бавно и с променлив успех. Бих казал, че не са малко авторите допринесли за развитието, както на българската кирилица изобщо, така и на калиграфските ѝ интерпретации. За съжаление се губи цялостната картина и теоретичните разработки са част от решенията на проблемите. Докторантката съвсем целенасочено се стреми към това, като отбелязва още в намеренията си: „Една от задачите на изследването е да представи и анализира теоретичните разработки по изследваната тема. За калиграфията като изкуство е писано крайно недостатъчно, както в количествено, така и в качествено измерение. Повечето от наличните разработки на тази тематика са от чужди автори и са

обвързани със спецификите на латинската азбука на определена национална традиция в областта на шрифта...”

В четвъртата глава, която смятам и за най-пригодна и най-интересна за мен, Жекова анализира класически и експериментални техники чрез примери от важни автори за европейската и наша калиграфия. Използва историческия и сравнителен анализ. Прави интервюта с практикуващи калграфи от България и други части на Европа. Анализира откритията на конкретни автори и техните произведения. Анализът на произведенията е на достъпен език и дава възможност на четящия да научи много за писането.

В заключение изследването определя съвременното място на калиграфията, като специфична област на визуалните изкуства. Склонността на художниците калграфи да експериментират, днес е провокирано от още по-широките възможности на дигиталните технологии. Въпреки че, изкуството на калиграфията е условно и почти винаги абстрактно, то се приема лесно от по-широка публика и е път към естетическото ѝ възпитание.

Научният труд съдържа 197 страници. Състои се от четири глави, увод и заключение, приноси, визуално приложение, интервюта и др. Списък с участия в конференции и публикации свързани с темата на дисертацията, което покрива напълно съответните минимални национални изисквания определени в ППЗРАСРБ по професионални направление 8.2. Изобразително изкуство. Смятам, че представения труд отговаря и на изискванията за подробно, задълбочено изследване.

Накрая е нужно отново да се отбележи, че Жекова освен вече теоретик в областта на калиграфията е преди всичко образован и действащ калграф и артист със завиден практически опит. Тя е преди всичко художник, който

познава отлично съвременното графично изкуство и дизайн. Примерите, които използва за своите цели, са извлечени от огромни обеми визуална информация, така че всеки съвременен калиграф, студент или теоретик на изкуството интересуващ се от писания шрифт, ще има възможността да ги види събрани и анализирани с разбиране.

Поздравявам с голяма радост кандидата Жаклина Жекова и нейния научен ръководител проф. д-р Кристина Борисова, като смятам, че екипът отново се е справил добре с нелеката задача.

След казаното дотук, категорично бих препоръчал на уважаемото научно жури, да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Жаклина И. Жекова.

9.04.2023

(Цветница)

проф. д-р Н. Младенов